

Utkast till lagrådsremiss

Ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av införandet av kontrollerat boende och säkerhetsförvaring

Utkastets huvudsakliga innehåll

Utkastet till lagrådsremiss innehåller förslag på ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av införandet av den nya verkställighetsformen kontrollerat boende och den nya påföljden säkerhetsförvaring. Förslagen innebär bl.a. att

- den som avtjänar fängelsestraff i kontrollerat boende får en begränsad rätt till vissa förmåner och en skyldighet att betala för sitt uppehälle, och
- vissa bestämmelser som reglerar rätten till förmåner för den som avtjänar fängelsestraff i kriminalvårdsanstalt samt skyldighet att betala för sitt uppehälle ska gälla även för den som avtjänar säkerhetsförvaring.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	3
2	Ärendet och dess beredning	10
3	Ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av införandet av kontrollerat boende	10
4	Ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av den nya påföljden säkerhetsförvaring	12
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	15
6	Konsekvenser	15
7	Författningskommentar	16

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 2 §, 102 kap. 20 § och 106 kap. 2, 3, 3 b, 5, 12, 14, 16, 17, 19, 27, 28, 30, 31 och 36 §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:1055

Föreslagen lydelse

7 kap.

2 §¹

Försäkrad för statligt personskadeskydd enligt 43 kap. är

1. den som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspplikt, eller inställer sig till mönstring eller annan uttagning enligt den lagen eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt,

2. den som medverkar i räddningstjänst eller i övning med en kommunal organisation för räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, eller i räddningstjänst enligt 10 kap. 1 § andra stycket luftfarts-lagen (2010:500),

3. den som är intagen *för vård* i kriminalvårdsanstalt, i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller i ett hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall samt den som är häktad eller anhållen eller i annat fall intagen eller tagen i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest,

3. den som är intagen i kriminalvårdsanstalt, i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller i ett hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall samt den som *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, är häktad, anhållen eller i annat fall intagen eller tagen i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest,

4. den som utför samhällstjänst på grund av en föreskrift som har meddelats med stöd av 27 kap. 2 a § eller 28 kap. 2 a § brottsbalken,

5. den som utför ungdomstjänst enligt 32 kap. 2 § eller 3 § första stycket 1 brottsbalken, och

6. den som utför oavlönat arbete enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 kap. 5 § första stycket 2 lagen (2025:1053) om verkställighet av fängelsestraff med elektronisk övervakning.

¹ Senaste lydelse 2025:1055.

102 kap.20 §²

När den bidragsgrundande inkomsten och reduceringsinkomsten beräknas ska den handläggande myndigheten bortse från sådan förändring i utbetalning av aktivitetsersättning, sjukersättning, pensionsförmåner, äldreförsörjningsstöd och livränta som föranleds av att den försäkrade

– är häktad eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 a §,
 – är intagen i kriminalvårdsanstalt eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 b §,

– är intagen i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga för verkställighet av sluten ungdomsvård eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 c §, *eller*

– är intagen i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga för verkställighet av sluten ungdomsvård eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 c §,

– avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende eller likställs med att göra det enligt 106 kap. 3 b §, eller

– på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan vistas i ett sådant familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende som avses i socialtjänstlagen (2025:400).

106 kap.

2 §

I detta kapitel finns bestämmelser om när ersättning enligt denna balk inte lämnas, begränsas till sitt belopp eller betalas ut till någon annan under tid när en person är häktad, är intagen i *anstalt*, vårdas på institution eller av någon annan anledning än sjukdom är omhändertagen på det allmännas bekostnad eller fullgör pliktjänstgöring.

I detta kapitel finns bestämmelser om när ersättning enligt denna balk inte lämnas, begränsas till sitt belopp eller betalas ut till någon annan under tid när en person är häktad, är intagen i *kriminalvårdsanstalt, avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, vårdas på institution eller av någon annan anledning än sjukdom är omhändertagen på det allmännas bekostnad eller fullgör pliktjänstgöring.

Vidare finns i detta kapitel bestämmelser om när en person under sådan tid som anges i första stycket ska betala för sitt uppehälle genom att den handläggande myndigheten gör avdrag från ersättningen.

3 §

Om inte något annat särskilt anges ska den som är häktad, är intagen i kriminalvårdsanstalt eller annars på det allmännas bekostnad är omhändertagen, och som olovligen avviker från placeringen, vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel fortfarande anses som häktad, intagen respektive omhändertagen.

Om inte något annat särskilt anges ska den som är häktad, är intagen i kriminalvårdsanstalt, *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* eller annars på det allmännas bekostnad är omhändertagen, och som olovligen avviker från placeringen, vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel fortfarande anses som häktad, intagen, *föremål för verkställighet med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* respektive omhändertagen.

Det som föreskrivs i första stycket ska också gälla den som vistas utanför anstalt med anledning av permission.

3 b §³

Vid tillämpning av andra bestämmelser än 5 och 27 §§ i detta kapitel likställs med intagen i kriminalvårdsanstalt och frihetsberövad den som är dömd till fängelse men som inte har inställt sig vid kriminalvårdsanstalt den dag som straffet ska verkställas. Vid tillämpning av 36 § ska vistelsen i anstalten anses ha inletts den dagen.

Vid tillämpning av andra bestämmelser än 5 och 27 §§ i detta kapitel likställs med intagen i kriminalvårdsanstalt och frihetsberövad den som är dömd till fängelse *eller säkerhetsförvaring* men som inte har inställt sig vid kriminalvårdsanstalt boende den dag som straffet *eller påföljden* ska verkställas. Vid tillämpning av 36 § ska vistelsen i anstalten anses ha inletts den dagen.

Vid tillämpning av andra bestämmelser än 5 och 27 §§ i detta kapitel likställs med den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende den som inte har inställt sig vid det kontrollerade boendet den dag som straffet ska verkställas.

5 §

Om en kvinna vid tiden för förlossningen är intagen i kriminalvårdsanstalt eller ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, får Försäkringskassan på framställning av föreståndaren för

Om en kvinna vid tiden för förlossningen är intagen i kriminalvårdsanstalt eller ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga *eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i*

³ Senaste lydelse 2025:611.

inrättningen besluta att den föräldrapenning som kvinnan har rätt till ska betalas ut till föreståndaren att användas för kvinnans och barnets nytta.

kontrollerat boende får Försäkringskassan på framställning av föreståndaren för inrättningen besluta att den föräldrapenning som kvinnan har rätt till ska betalas ut till föreståndaren att användas för kvinnans och barnets nytta.

12 §

Sjukpenning lämnas inte för tid när den försäkrade

1. fullgör någon annan tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt än grundutbildning som är längre än 60 dagar,

2. är intagen i sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga med stöd av 3 § samma lag,

3. är häktad *eller* intagen i kriminalvårdsanstalt, eller

3. är häktad, intagen i kriminalvårdsanstalt *eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende, eller*

4. i annat fall än som anges i 2 eller 3 av någon annan orsak än sjukdom tagits om hand på det allmännas bekostnad.

14 §

Utan hinder av bestämmelserna i 12 § lämnas sjukpenning till försäkrad som avses under 3 i den paragrafen vid sjukdom som inträffar när han eller hon får vistas *utom anstalt* och bereds tillfälle att förvärvsarbeta.

Utan hinder av bestämmelserna i 12 § lämnas sjukpenning till försäkrad som avses under 3 i den paragrafen vid sjukdom som inträffar när han eller hon får vistas *utanför kriminalvårdsanstalt eller kontrollerat boende* och bereds tillfälle att förvärvsarbeta.

16 §

Sjukersättning och aktivitetsersättning lämnas inte för tid efter det att den försäkrade sextio dagar i följd varit frihetsberövad på grund av att han eller hon är

1. häktad *eller* intagen i *anstalt*, eller

1. häktad, intagen i *kriminalvårdsanstalt eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende, eller*

2. intagen i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga för verkställighet av sluten ungdomsvård.

Förmånerna lämnas dock åter från och med den trettionde dagen före frigivningen.

Förmånerna lämnas dock åter från och med den trettionde dagen före frigivningen *eller, i fråga om verkställighet i kontrollerat boende, verkställighetens slut.*

17 §⁴

Utan hinder av 16 § lämnas sjuk-
ersättning och aktivitetsersättning
för tid under vilken den försäkrade
vistas utanför *anstalt* enligt 11 kap.
3 eller 5 § fängelselagen
(2010:610).

Utan hinder av 16 § lämnas sjuk-
ersättning och aktivitetsersättning
för tid under vilken den försäkrade
vistas utanför *kriminalvårdsanstalt*
enligt 11 kap. 3 eller 5 § fängelse-
lagen (2010:610) *eller enligt 4 kap.
2 eller 3 § lagen (2026:000) om
verkställighet av säkerhetsför-
varing, om vistelsen utanför anstalt
är varaktig.*

19 §⁵

Om en försäkrad som får sjuk-
ersättning eller aktivitetsersättning
vistas i ett familjehem, stödboende
eller hem för vård eller boende
inom socialtjänsten på grund av
skyddstillsyn med särskild behand-
lingsplan, ska han eller hon för
varje dag betala för sitt uppehälle
när staten bekostar vistelsen. Det-
samma gäller för tid när den för-
säkrade vistas utanför *anstalt* enligt
11 kap. 3 § fängelselagen
(2010:610).

Om en försäkrad som får sjuk-
ersättning eller aktivitetsersättning
vistas i ett familjehem, stödboende
eller hem för vård eller boende
inom socialtjänsten på grund av
skyddstillsyn med särskild behand-
lingsplan, ska han eller hon för
varje dag betala för sitt uppehälle
när staten bekostar vistelsen. Det-
samma gäller för tid när den för-
säkrade vistas utanför *kriminal-
vårdsanstalt* enligt 11 kap. 3 §
fängelselagen (2010:610) *eller
enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen
(2026:000) om verkställighet av
säkerhetsförvaring, om vistelsen
utanför anstalt innebär att den
dömde är placerad i ett sådant hem
som avses i 9 kap. 1 § socialtjänst-
lagen (2025:400).*

27 §

Den försäkrade ska betala för sitt uppehälle för varje dag som han eller
hon

1. är häktad *eller* intagen i
anstalt, eller

1. är häktad, intagen i *kriminal-
vårdsanstalt* *eller* *avtjänar
fängelsestraff med elektronisk
övervakning i kontrollerat boende,*
eller

2. vistas i familjehem eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten
på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.

Vid vistelse i ett familjehem eller ett hem för vård eller boende gäller
detta endast när staten bekostar vistelsen.

⁴ Senaste lydelse 2010:613.

⁵ Senaste lydelse 2015:983.

28 §⁶

Den försäkrade ska inte betala för sitt uppehålle när han eller hon vistas utanför *anstalt* enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610).

Den försäkrade ska inte betala för sitt uppehålle när han eller hon vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i sin bostad.*

30 §⁷

Om den som får garantipension till omställningspension sedan minst trettio dagar i följd är intagen i kriminalvårdsanstalt eller är häktad ska, från och med den trettioförsta dagen, garantipensionen lämnas med högst ett belopp som innebär att denna tillsammans med omställnings- eller änkepensionen per månad uppgår till 4,5 procent av prisbasbeloppet.

Om den som får garantipension till omställningspension sedan minst trettio dagar i följd är intagen i kriminalvårdsanstalt, *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* eller är häktad ska, från och med den trettioförsta dagen, garantipensionen lämnas med högst ett belopp som innebär att denna tillsammans med omställnings- eller änkepensionen per månad uppgår till 4,5 procent av prisbasbeloppet.

Denna begränsning gäller inte för tid under vilken den pensionsberättigade vistas utanför anstalt enligt 11 kap. 3 eller 5 § fängelselagen (2010:610).

Denna begränsning gäller inte för tid under vilken den pensionsberättigade vistas utanför anstalt enligt 11 kap. 3 eller 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt är varaktig.*

31 §⁸

Om den som får omställningspension, garantipension till omställningspension eller änkepension vistas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan ska han eller hon för varje dag betala för sitt uppehålle när staten bekostar

Om den som får omställningspension, garantipension till omställningspension eller änkepension vistas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan ska han eller hon för varje dag betala för sitt uppehålle när staten bekostar

⁶ Senaste lydelse 2010:613.

⁷ Senaste lydelse 2010:613.

⁸ Senaste lydelse 2015:983.

vistelsen. Detsamma gäller för tid när en pensionsberättigad vistas utanför *anstalt* enligt 11 kap. 3 § fängelselagen (2010:610).

vistelsen. Detsamma gäller för tid när en pensionsberättigad vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 3 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda är placerad i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).*

36 §⁹

I fråga om en försäkrad som har rätt till bostadstillägg och som är intagen i *anstalt* och avtjänar fängelsestraff som överstiger två år lämnas bostadstillägg under längst två månader efter det att vistelsen i anstalten inleddes eller fängelsestraffet började verkställas på något annat sätt. Bostadstillägg får dock lämnas för tiden från och med den tredje månaden före den månad då frigivning ska ske eller från och med den månad då den intagne påbörjar en vistelse utanför anstalt enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610).

I fråga om en försäkrad som har rätt till bostadstillägg och som är intagen i *kriminalvårdsanstalt* och avtjänar fängelsestraff som överstiger två år *eller säkerhetsförvaring* lämnas bostadstillägg under längst två månader efter det att vistelsen i anstalten inleddes eller fängelsestraffet *eller säkerhetsförvaringen* började verkställas på något annat sätt. Bostadstillägg får dock lämnas för tiden från och med den tredje månaden före den månad då frigivning ska ske eller från och med den månad då den intagne påbörjar en vistelse utanför anstalt enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i sin bostad.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

⁹ Senaste lydelse 2010:613.

2 Ärendet och dess beredning

Utredningen om påföljder, återfall och verkställighet, överlämnade i juli 2024 betänkandet Ett ändamålsenligt samhällsskydd – Vissa reformer av straff- och straffverkställighetslagstiftningen (SOU 2024:48). I betänkandet föreslås bl.a. att kontrollerat boende ska införas som en ny verkställighetsform för fängelsestraff och att en ny tidsobestämd påföljd ska införas.

Förslaget om att införa kontrollerat boende som en ny verkställighetsform för fängelsestraff behandlas i propositionen Utökade möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning (prop. 2024/25:202). Av propositionen framgår att frågan om ändringar i socialförsäkringsbalken varken lyfts av utredningen eller någon av remissinstanserna, att frågan kan behöva belysas ytterligare innan lagändringar föreslås och att regeringen avser att återkomma till detta i ett annat sammanhang.

Förslaget om att införa en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd behandlas i lagrådsremissen Säkerhetsförvaring – en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd. Frågan om ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av den nya påföljden lyfts varken av utredningen eller någon av remissinstanserna.

I detta utkast till lagrådsremiss, som har tagits fram inom Regeringskansliet, lämnas förslag på ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av förslagen om kontrollerat boende och säkerhetsförvaring.

De föreslagna ändringarna ger anledning att se över Kriminalvårdens underrättelseskyldighet enligt förordningen (2018:1747) om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården och förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd. Regeringen avser att återkomma i dessa frågor i det fortsatta beredningsarbetet.

3 Ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av införandet av kontrollerat boende

Förslag

Vissa bestämmelser i socialförsäkringsbalken som innebär att den som är intagen i kriminalvårdsanstalt eller vissa andra institutioner får en begränsad rätt till socialförsäkringsförmåner samt om skyldigheten för en sådan försäkrad att betala för sitt uppehälle, ska gälla även för den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. De bestämmelser som gäller för den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende ska även gälla för den som inte har inställt sig på det kontrollerade boendet för att verkställa straffet.

När den bidragsgrundande inkomsten och reduceringsinkomsten beräknas för bostadstillägg ska det bortses från sådana förändringar i inkomst som följer av att den försäkrade avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende.

Den försäkrade ska vara omfattad av statligt personskadeskydd.

Utredningens förslag

Utredningen behandlar inte frågan.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för förslagen

I propositionen Utökade möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning (prop. 2024/25:202) som överlämnades till riksdagen den 26 augusti 2025 föreslås att ett fängelsestraff på högst ett år och sex månader ska kunna verkställas med elektronisk övervakning i ett kontrollerat boende. Kriminalvården ska pröva om ett fängelsestraff ska verkställas med elektronisk övervakning i kontrollerat boende, på eget initiativ eller efter ansökan från den dömda. Under verkställigheten ska den dömda vara förbjuden att lämna boendet annat än på särskilt angivna tider och för särskilt angivna ändamål. Efterlevnaden av förbudet ska kontrolleras med elektroniska hjälpmedel. Kriminalvården ges rätt att besluta om särskilda föreskrifter som ska gälla vid verkställigheten. Ett totalförbud mot alkohol och andra beroendeframkallande medel ska alltid gälla. Vid misskötsamhet som inte är av mindre betydelse ska den dömda genast tas in i kriminalvårdsanstalt för att avtjäna resterande delen av straffet där.

När den dömda avtjänar ett straff i ett kontrollerat boende kommer han eller hon att befinna sig på en institution. För den som är intagen i anstalt eller befinner sig på vissa andra institutioner finns särskilda regler i 106 kap. socialförsäkringsbalken. Det handlar bl.a. om att möjligheten till vissa förmåner och ersättningar begränsas under anstaltsvistelsen, t.ex. lämnas ingen sjukpenning för tid när den försäkrade är intagen i anstalt (106 kap. 12 §). Utredningen har inte övervägt om detsamma borde gälla för den som avtjänar ett fängelsestraff i kontrollerat boende. Frågan har inte heller berörts av remissinstanserna.

I relation till reglerna i socialförsäkringsbalken är verkställighet i kontrollerat boende likvärdigt med att ett straff avtjänas i anstalt. Det är därför rimligt att den dömda ur socialförsäkringsrättsligt perspektiv behandlas på samma sätt när straffet verkställs i kontrollerat boende som när verkställighet sker i anstalt. Bestämmelserna som innebär att den som är intagen i anstalt eller vissa andra institutioner ska få en begränsad rätt till bl.a. sjukpenning, sjukersättning, aktivitetserättning, livränta och garantipension till omställningspension samt vara skyldig att betala för sitt uppehälle, föreslås därför tillämpas även i förhållande till den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. De bestämmelser som gäller för den som avtjänar fängelsestraff med elek-

tronisk övervakning ska även gälla för den som inte har inställt sig på det kontrollerade boendet för att verkställa straffet.

Av samma skäl bör det, när den bidragsgrundande inkomsten och reduceringsinkomsten beräknas för bostadstillägg, bortses från sådana förändringar i inkomst som följer av att den försäkrade avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende.

4 Ändringar i socialförsäkringsbalken med anledning av den nya påföljden säkerhetsförvaring

Förslag

Vissa bestämmelser i socialförsäkringsbalken som reglerar rätten till förmåner för den som avtjänar fängelsestraff i kriminalvårdsanstalt samt om skyldigheten för en sådan försäkrad att betala för sitt uppehälle ska gälla även för den som avtjänar säkerhetsförvaring. Detsamma ska gälla i fråga om skyldigheten att i vissa fall betala för sitt uppehälle vid vistelse utanför anstalten. De bestämmelser i socialförsäkringsbalken som gäller för den som är intagen i kriminalvårdsanstalt ska även gälla för den som har dömts till säkerhetsförvaring men inte har inställt sig i kriminalvårdsanstalten den dag som påföljden ska verkställas.

Bedömning

Övriga bestämmelser i socialförsäkringsbalken, som innebär att någon som är intagen i anstalt ska få en begränsad rätt till vissa förmåner och vara skyldig att betala för sitt uppehälle, omfattar i sin nuvarande utformning den som avtjänar säkerhetsförvaring. Bestämmelsen om beräkning av bostadstillägg och bestämmelsen som reglerar vem som omfattas av det statliga personskadeskyddet omfattar också i sin nuvarande utformning även den som avtjänar säkerhetsförvaring.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningen behandlar inte frågan.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för förslaget och bedömningen

Enligt förslagen i lagrådsremissen Säkerhetsförvaring – en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd ska den nya påföljden säkerhetsförvaring kunna dömas ut i stället för fängelse på viss tid. För att säkerhetsförvaring ska kunna dömas ut måste det vara fråga om brott eller brottslighet av visst allvar, finnas en påtaglig risk för återfall i allvarlig brottslighet mot annans

liv, hälsa, frihet eller frid, och framstå som nödvändigt för att förhindra den dömde från att återfalla i sådan brottslighet. Vidare föreslås att rätten, när den dömer någon till säkerhetsförvaring, ska fastställa den kortaste tiden för frihetsberövande (minimitid) och den totala tiden för påföljdens verkställighet (ramtid). Minimitiden ska motsvara längden av det fängelsestraff som skulle ha dömts ut, om fängelse hade valts som påföljd.

Den nya påföljden föreslås kunna dömas ut i två situationer; återfalls-situationen och flerbrottsfallet. I återfallssituationen är en förutsättning för påföljdens tillämpning att den tilltalade har begått brott mot annans liv, hälsa, frihet eller frid av sådant allvar att han eller hon skulle ha dömts till fängelse i fyra år eller mer om påföljden hade bestämts till fängelse för den brottsligheten. I flerbrottsfallet är en förutsättning för påföljdens tillämpning att den tilltalade har begått brott mot annans liv, hälsa, frihet eller frid av sådant allvar att han eller hon skulle ha dömts till fängelse i sex år eller mer om påföljden hade bestämts till fängelse för den brottsligheten. Det innebär att minimitiden för den som döms till säkerhetsförvaring aldrig kommer att understiga fyra år i återfallssituationen eller sex år i flerbrottsfallet.

Efter minimitidens utgång ska rätten kunna besluta om tillstånd till villkorad utslussning. Ramtiden ska kunna förlängas om det är absolut nödvändigt med ett fortsatt frihetsberövande för att tillgodose behovet av samhällsskydd, eller om det behövs för att den återstående tiden ska kunna tillgodose behovet av samhällsskydd vid villkorad utslussning under tillräckligt lång tid.

Som framgår ovan finns det särskilda regler i 106 kap. socialförsäkringsbalken för den som är intagen i anstalt eller vårdas på institution (se avsnitt 3). I de fall bestämmelserna tar sikte på den som är intagen i anstalt görs bedömningen att de är tillämplbara i sin nuvarande utformning även i förhållande till den som avtjänar säkerhetsförvaring eftersom dessa personer kommer att vara intagna i kriminalvårdsanstalt under den tid frihetsberövandet pågår. Detsamma gäller 7 kap. 2 § 3, där det föreskrivs att bl.a. den som är intagen i kriminalvårdsanstalt är försäkrad för statligt personskadeskydd, och 102 kap. 20 § om beräkning av bostadstillägg för den som är intagen i kriminalvårdsanstalt.

Det finns dock ett antal bestämmelser i 106 kap. socialförsäkringsbalken som inte kan anses omfatta även den som döms till eller avtjänar säkerhetsförvaring. I 3 b § finns en bestämmelse som reglerar vad som gäller den som är dömd till fängelse men som inte har inställt sig vid kriminalvårdsanstalt den dag som straffet ska verkställas och som innebär att den försäkrade likställs med intagen i kriminalvårdsanstalt vid tillämpningen av bestämmelserna i 106 kap., med undantag för 5 och 27 §§. Utredningen har inte övervägt om dessa bestämmelser borde gälla för den som genomgår villkorad utslussning inom ramen för säkerhetsförvaring. Frågan berörs inte heller av remissinstanserna. I relation till reglerna i socialförsäkringsbalken bör den som döms till säkerhetsförvaring vara att likställa med den som döms till fängelse. Bestämmelsen bör därför justeras på så sätt att den även omfattar den som döms till säkerhetsförvaring. Bestämmelsen om bostadstillägg i 36 § tar sikte på den som är intagen i anstalt och avtjänar fängelsestraff som överstiger två år. Eftersom den som avtjänar säkerhetsförvaring inte kan sägas avtjäna ett fängelsestraff är bestämmelsen inte tillämplbar i sin nuvarande utformning.

Utredningen har inte övervägt om den borde gälla för den som avtjänar säkerhetsförvaring. Frågan berörs inte heller av remissinstanserna. Av samma skäl som redogörs för avseende 106 kap. 3 b § är det rimligt att reglerna om bostadstillägg gäller på samma sätt för den som dömts till säkerhetsförvaring som den som dömts till fängelse. Bestämmelsen bör därför justeras på så sätt att den även tar sikte på den som avtjänar säkerhetsförvaring.

Det finns också bestämmelser i 106 kap. som reglerar rätten till ersättning och skyldighet att betala för sitt uppehålle när en person vistas utanför anstalt enligt 11 kap. fängelselagen (2010:610). Utredningen har inte övervägt om dessa bestämmelser borde gälla för den som genomgår villkorad utslussning inom ramen för säkerhetsförvaring. Frågan berörs inte heller av remissinstanserna. I lagrådsremissen Säkerhetsförvaring – en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd lämnas förslag som innebär att Kriminalvården, efter att tillstånd till villkorad utslussning har beslutats, får besluta att den dömden får vistas utanför anstalt med särskilt stöd och under kontroll. Beroende på hur Kriminalvården i det enskilda fallet utformar det närmare innehållet i den villkorade utslussningen, kan den dömden i varje fall i det inledande skedet av utslussningen helt eller delvis komma att vistas i anstalt. Vidare föreslås att Kriminalvården, med stöd av 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, ska få bevilja sådana åtgärder som finns i 11 kap. fängelselagen och besluta om särskilda föreskrifter enligt bl.a. 26 kap. 16 § brottsbalken. Sådana särskilda föreskrifter kan komma att innebära att den dömden placeras i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) eller avtjänar påföljden i sin bostad. I relation till reglerna i socialförsäkringsbalken är vistelse utanför anstalt med stöd av 4 kap. 2 eller 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring likvärdigt med vistelse utanför anstalt enligt 11 kap. fängelselagen, om vistelsen utanför anstalt med stöd av lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring innebär att den dömden placeras i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen, varaktigt avtjänar påföljden i sin bostad eller på annat sätt vistas varaktigt utanför anstalt. Vistelsen är att anse som varaktig om den försäkrade under en sammanhängande period tillbringar sin dygnsvila utanför anstalt i större utsträckning än på anstalt. Bestämmelserna i socialförsäkringsbalken bör därför gälla på samma sätt för dem som vistas utanför anstalt med stöd av 4 kap. 2 och 3 §§ lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring under sådana omständigheter som nu redogjorts för som för dem som vistas utanför anstalt enligt 11 kap. fängelselagen.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2026. Äldre bestämmelser i socialförsäkringsbalken ska gälla i fråga om förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

Utredningens förslag

Utredningen behandlar inte frågan. .

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för förslaget

Den nya lagen om verkställighet av fängelsestraff med elektronisk övervakning (2025:000) föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. I fråga om verkställighet i kontrollerat boende ska den nya lagen dock tillämpas första gången den 1 juni 2026. Mot bakgrund av att ändringarna i socialförsäkringsbalken endast rör kontrollerat boende är det tillräckligt att de träder i kraft samtidigt som den nya lagen ska börja tillämpas i förhållande till den verkställighetsformen, d.v.s. den 1 juni 2026.

Den nya påföljden säkerhetsförvaring föreslås införas den 1 mars 2026. Med hänsyn till den tid det kommer att ta från det att påföljden blir möjlig att döma ut till att en person börjar avtjäna säkerhetsförvaring är det tillräckligt att även de lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2026.

Äldre bestämmelser i socialförsäkringsbalken bör dock gälla för förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

6 Konsekvenser

Bedömning

Förslagen bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för socialförsäkringen.

Utredningens bedömning

Utredningen gör inte någon bedömning vad gäller konsekvenser i förhållande till socialförsäkringen.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för bedömningen

I utkastet till lagrådsremiss lämnas förslag som innebär att rätten till vissa förmåner och ersättningar, som är begränsade bl.a. för den som avtjänar ett fängelsestraff i anstalt, också ska vara begränsade för den som avtjänar fängelsestraff i ett kontrollerat boende eller avtjänar säkerhetsförvaring.

Det är främst personer som med dagens regelverk avtjänar fängelsestraff i anstalt som kan komma att avtjäna ett fängelsestraff med elektronisk övervakning i ett kontrollerat boende eller säkerhetsförvaring. Att begränsa rätten till vissa förmåner och ersättningar bör därför inte få några ekonomiska konsekvenser för socialförsäkringen.

När det gäller konsekvenser för den enskilde kan sägas att förslagen kommer innebära att något fler personer under längre tidsperioder kommer ha en begränsad rätt till socialförsäkringsförmåner eller vara skyldiga att betala för sitt uppehälle.

Förslagen kommer vidare bl.a. innebära nya underrättelseskyldigheter för Kriminalvården för att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska kunna tillämpa bestämmelserna. För detta finns redan upparbetade arbetssätt för överföring av uppgifter och förslagen bedöms därför inte få några nämnvärda administrativa konsekvenser.

Förslagen bedöms i övrigt inte få några konsekvenser.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

7 kap.

2 § Försäkrad för statligt personskadeskydd enligt 43 kap. är

1. den som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, eller inställer sig till mönstring eller annan uttagning enligt den lagen eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt,

2. den som medverkar i räddningstjänst eller i övning med en kommunal organisation för räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, eller i räddningstjänst enligt 10 kap. 1 § andra stycket luftfartslagen (2010:500),

3. den som är intagen i kriminalvårdsanstalt, i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller i ett hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall samt den som *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, är häktad, anhållen eller i annat fall intagen eller tagen i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest,

4. den som utför samhällstjänst på grund av en föreskrift som har meddelats med stöd av 27 kap. 2 a § eller 28 kap. 2 a § brottsbalken,

5. den som utför ungdomstjänst enligt 32 kap. 2 § eller 3 § första stycket 1 brottsbalken, och

6. den som utför oavlönat arbete enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 kap. 5 § första stycket 2 lagen (2025:1053) om verkställighet av fängelsestraff med elektronisk övervakning.

I paragrafen regleras vilka som är försäkrade för statligt personskadeskydd. Övervägandena finns i avsnitt 3.

I tredje punkten görs ett tillägg om att också den som avtjänar fängelsestraff i kontrollerat boende omfattas av det statliga personskadeskyddet.

Det görs också en redaktionell ändring i paragrafen.

102 kap.

20 § När den bidragsgrundande inkomsten och reduceringsinkomsten beräknas ska den handläggande myndigheten bortse från sådan förändring i utbetalning av aktivitetsersättning, sjukersättning, pensionsförmåner, äldreförsörjningsstöd och livränta som föranleds av att den försäkrade

- är häktad eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 a §,

- är intagen i kriminalvårdsanstalt eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 b §,

- är intagen i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga för verkställighet av sluten ungdomsvård eller likställs med att vara det enligt 106 kap. 3 c §,

- *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende eller likställs med att göra det enligt 106 kap. 3 b §, eller*

- på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan vistas i ett sådant familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende som avses i socialtjänstlagen (2025:400).

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av den bidragsgrundande inkomsten och reduceringsinkomsten för bostadstillägg. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Paragrafen ändras på så sätt att den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende eller likställs med att göra det enligt 106 kap. 3 b § läggs till i uppräknningen. Ändringen innebär att det också i dessa fall ska bortses från att den försäkrade har fått sin förmån indragen eller att avdrag från denna har gjorts. I paragrafen görs också en redaktionell ändring.

106 kap.

2 § I detta kapitel finns bestämmelser om när ersättning enligt denna balk inte lämnas, begränsas till sitt belopp eller betalas ut till någon annan under tid när en person är häktad, är intagen i *kriminalvårdsanstalt, avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, vårdas på institution eller av någon annan anledning än sjukdom är omhändertagen på det allmännas bekostnad eller fullgör pliktjänstgöring.

Vidare finns i detta kapitel bestämmelser om när en person under sådan tid som anges i första stycket ska betala för sitt uppehälle genom att den handläggande myndigheten gör avdrag från ersättningen.

Paragrafen innehåller upplysningar om att det i kapitlet finns bestämmelser om att ersättning enligt socialförsäkringsbalken bl.a. inte lämnas i vissa fall när den försäkrade är omhändertagen på det allmännas bekostnad eller fullgör pliktjänstgöring. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Första stycket ändras på så sätt att det anges att regleringen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. Det görs också en språklig ändring.

3 § Om inte något annat särskilt anges ska den som är häktad, är intagen i kriminalvårdsanstalt, *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* eller annars på det allmännas bekostnad är omhändertagen, och som olovligen avviker från placeringen, vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel fortfarande anses som häktad, intagen, *föremål för verkställighet med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* respektive omhändertagen.

Det som föreskrivs i första stycket ska också gälla den som vistas utanför anstalt med anledning av permission.

Av paragrafen följer att regleringen i 2 § som utgångspunkt också ska tillämpas när den försäkrade på det allmännas bekostnad är omhändertagen och olovligen avviker från placeringen. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Första stycket ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller den som *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*.

3 b § Vid tillämpning av andra bestämmelser än 5 och 27 §§ i detta kapitel likställs med intagen i kriminalvårdsanstalt och frihetsberövad den som är dömd till fängelse *eller säkerhetsförvaring* men som inte har inställt sig vid kriminalvårdsanstalt den dag som straffet *eller påföljden* ska verkställas. Vid tillämpning av 36 § ska vistelsen i anstalten anses ha inletts den dagen.

Vid tillämpning av andra bestämmelser än 5 och 27 §§ i detta kapitel likställs med den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende den som inte har inställt sig vid det kontrollerade boendet den dag som straffet ska verkställas.

Enligt paragrafen ska den som inte inställt sig för att avtjäna sitt straff eller sin påföljd i de flesta fall likställas med den som gjort det vid tillämpning av kapitlets bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 3 och 4.

Första stycket ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller för den som är dömd till säkerhetsförvaring.

Av ett nytt *andra stycke* framgår att även den som inte inställt sig för att avtjäna fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende i de flesta fall ska likställas med den som gjort det vid tillämpning av kapitlets bestämmelser.

5 § Om en kvinna vid tiden för förlossningen är intagen i kriminalvårdsanstalt eller ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga *eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* får Försäkringskassan på framställning av föreståndaren för inrättningen besluta att den föräldrapenning som kvinnan har rätt till ska betalas ut till föreståndaren att användas för kvinnans och barnets nytta.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när Försäkringskassan får betala ut föräldrapenning till någon annan än den försäkrade. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Paragrafen ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende.

12 § Sjukpenning lämnas inte för tid när den försäkrade

1. fullgör någon annan tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt än grundutbildning som är längre än 60 dagar,

2. är intagen i sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga med stöd av 3 § samma lag,

3. är häktad, intagen i kriminalvårdsanstalt *eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, eller

4. i annat fall än som anges i 2 eller 3 av någon annan orsak än sjukdom tagits om hand på det allmännas bekostnad.

Paragrafen reglerar undantag från rätt till sjukpenning. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Tredje punkten ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende.

14 § Utan hinder av bestämmelserna i 12 § lämnas sjukpenning till försäkrad som avses under 3 i den paragrafen vid sjukdom som inträffar när han eller hon får vistas *utanför kriminalvårdsanstalt eller kontrollerat boende* och bereds tillfälle att förvärvsarbeta.

Av paragrafen följer undantag till bestämmelsen i 12 § om begränsningar i rätten till sjukpenning. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Paragrafen ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. Det görs också en språklig ändring.

16 § Sjukersättning och aktivitetsersättning lämnas inte för tid efter det att den försäkrade sextio dagar i följd varit frihetsberövad på grund av att han eller hon är

1. häktad, intagen i *kriminalvårdsanstalt eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, eller

2. intagen i ett hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga för verkställighet av sluten ungdomsvård.

Förmånerna lämnas dock åter från och med den trettionde dagen före frigivningen *eller, i fråga om verkställighet i kontrollerat boende, verkställighetens slut*.

Enligt paragrafen ska sjukersättning och aktivitetsersättning i vissa fall inte lämnas om den dömd varit frihetsberövad sextio dagar i följd. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Första stycket första punkten ändras på så sätt att det anges att bestämmelsen också gäller den som verkställer fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. Det görs också en språklig ändring.

I *andra stycket* regleras när förmånerna ska lämnas åter. Stycket ändras genom ett tillägg om när så ska ske för den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning.

17 § Utan hinder av 16 § lämnas sjukersättning och aktivitetsersättning för tid under vilken den försäkrade vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 3 eller 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt är varaktig*.

Enligt paragrafen ska sjukersättning och aktivitetsersättning, utan hinder av 16 §, lämnas för tid under vilken den försäkrade vistas utanför anstalt i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Paragrafen ändras på så sätt att bestämmelsen också ska gälla för tid under vilken den försäkrade vistas utanför anstalt inom ramen för villkorad utslussning enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt är varaktig. Den som dömts till säkerhetsförvaring kan, när rätten har beslutat om tillstånd till villkorad utslussning och beroende på hur Kriminalvården i det enskilda fallet utformar det närmare innehållet i utslussningen, i varje fall i det inledande skedet av utslussningen helt eller delvis komma att vistas i anstalt. Paragrafen ska tillämpas endast när den dömde mer varaktigt vistas utanför anstalt inom ramen för den villkorade utslussningen. Med att vistelsen utanför anstalt är varaktig avses att den försäkrade under en sammanhängande period tillbringar sin dygnsvila utanför anstalt i större utsträckning än på anstalt. Det görs också en språklig ändring i paragrafen.

19 § Om en försäkrad som får sjukersättning eller aktivitetsersättning vistas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan, ska han eller hon för varje dag betala för sitt uppehålle när staten bekostar vistelsen. Detsamma gäller för tid när den försäkrade vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 3 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömde är placerad i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).*

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en försäkrad som får sjukersättning eller aktivitetsersättning ska betala för sitt uppehålle. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Paragrafen ändras på så sätt att den också ska gälla den som dömts till säkerhetsförvaring och genomgår villkorad utslussning, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömde avtjänar påföljden i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400). Det kan aktualiseras exempelvis om Kriminalvården beslutar om en särskild föreskrift med anvisning om boendet (se 4 kap. 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring och 26 kap. 16 § andra stycket 6 brottsbalken) eller om Kriminalvården beviljar sådana åtgärder som finns i 11 kap. fängelselagen (2010:610) (se 4 kap. 2 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring).

Det görs också en språklig ändring i paragrafen.

27 § Den försäkrade ska betala för sitt uppehålle för varje dag som han eller hon 1. är häktad, intagen i *kriminalvårdsanstalt* *eller avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende*, eller

2. vistas i familjehem eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.

Vid vistelse i ett familjehem eller ett hem för vård eller boende gäller detta endast när staten bekostar vistelsen.

Enligt paragrafen ska den försäkrade som är omhändertagen på det allmännas bekostnad i vissa fall betala för sitt uppehålle. Övervägandena finns i avsnitt 3.

Första stycket första punkten ändras så att regleringen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende. Det görs också en språklig ändring.

28 § Den försäkrade ska inte betala för sitt uppehålle när han eller hon vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring*, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i sin bostad.

Enligt paragrafen ska den försäkrade inte betala för sitt uppehålle när han eller hon vistas utanför anstalt i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Paragrafen ändras på så sätt att regleringen också ska gälla den som dömts till säkerhetsförvaring och genomgår villkorad utslussning, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i sin bostad. Det kan aktualiseras exempelvis om Kriminalvården beslutar om en särskild föreskrift med anvisning om boendet som ska följas av den dömda (se 4 kap 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring och 26 kap. 16 § andra stycket 6 brottsbalken) eller om Kriminalvården beviljar sådana åtgärder som finns i 11 kap. fängelselagen (se 4 kap. 2 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring).

Det görs också en språklig ändring i paragrafen.

30 § Om den som får garantipension till omställningspension sedan minst trettio dagar i följd är intagen i kriminalvårdsanstalt, *avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende* eller är häktad ska, från och med den trettioförsta dagen, garantipensionen lämnas med högst ett belopp som innebär att denna tillsammans med omställnings- eller änkepensionen per månad uppgår till 4,5 procent av prisbasbeloppet.

Denna begränsning gäller inte för tid under vilken den pensionsberättigade vistas utanför anstalt enligt 11 kap. 3 eller 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring*, om vistelsen utanför anstalt är varaktig.

Paragrafen innehåller vissa begränsningar av rätten till garantipension för den som på visst sätt är omhändertagen på det allmännas bekostnad. Övervägandena finns i avsnitt 3 och 4.

Första stycket ändras på så sätt att regleringen också gäller den som avtjänar fängelsestraff med elektronisk övervakning i kontrollerat boende.

Andra stycket ändras på så sätt att regleringen också ska gälla för tid under vilken den försäkrade vistas utanför anstalt inom ramen för villkorad utslussning enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring, om vistelsen utanför anstalt är varaktig. Med att vistelsen utanför anstalt är varaktig avses att den försäkrade under en sammanhängande period tillbringar sin dygnsvila utanför anstalt i större utsträckning än på anstalt. Den som dömts till säkerhetsförvaring kan, när rätten har beslutat om tillstånd till villkorad utslussning och beroende på hur Kriminalvården i det enskilda fallet utformar det närmare innehållet i utslussningen, åtminstone i det inledande skedet av utslussningen helt eller delvis komma att vistas i anstalt. Sådan vistelse utanför anstalt omfattas inte av bestämmelsen.

31 § Om den som får omställningspension, garantipension till omställningspension eller änkepension vistas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten på grund av skyddstillsyn med särskild behandlingsplan ska han eller hon för varje dag betala för sitt uppehålle när staten bekostar vistelsen. Detsamma gäller för tid när en pensionsberättigad vistas utanför *kriminalvårdsanstalt* enligt 11 kap. 3 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring*, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda är placerad i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).

Paragrafen innehåller bestämmelser om att den som får omställningspension, garantipension till omställningspension eller änkepension i vissa fall ska betala för sitt uppehålle när staten bekostar vistelsen. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Andra meningen ändras på så sätt att regleringen också ska gälla den som dömts till säkerhetsförvaring och genomgår villkorad utslussning om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i ett sådant hem som avses i 9 kap. 1 § socialtjänstlagen. Det kan aktualiseras exempelvis om Kriminalvården beslutar om en särskild föreskrift med anvisning om boendet (se 4 kap. 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring och 26 kap. 16 § andra stycket 6 brottsbalken) eller om Kriminalvården beviljar sådana åtgärder som finns i 11 kap. fängelselagen (se 4 kap. 2 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring).

Det görs också en språklig ändring i paragrafen.

36 § I fråga om en försäkrad som har rätt till bostadstillägg och som är intagen i *kriminalvårdsanstalt* och avtjänar fängelsestraff som överstiger två år *eller säkerhetsförvaring* lämnas bostadstillägg under längst två månader efter det att vistelsen i anstalten inleddes eller fängelsestraffet *eller säkerhetsförvaringen* började verkställas på något annat sätt. Bostadstillägg får dock lämnas för tiden från och med den tredje månaden före den månad då frigivning ska ske eller från och med den månad då den intagne påbörjar en vistelse utanför anstalt enligt 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) *eller enligt 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2026:000) om verkställighet av säkerhetsförvaring*, om vistelsen utanför anstalt innebär att den dömda avtjänar påföljden i sin bostad.

Paragrafen innehåller vissa begränsningar av rätten till bostadstillägg för den som avtjänar fängelsestraff av viss längd. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Första meningen ändras på så sätt att regleringen också ska gälla den som avtjänar säkerhetsförvaring. I *andra meningen* görs ett tillägg som innebär att bostadstillägg får lämnas för tiden från och med den månad då den som dömts till säkerhetsförvaring, inom ramen för villkorad utslussning, avtjänar påföljden i sin bostad. Det kan aktualiseras exempelvis om Kriminalvården beslutar om en särskild föreskrift med anvisning om boendet (se 4 kap. 3 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring och 26 kap. 16 § andra stycket 6 brottsbalken) eller om Kriminalvården beviljar sådana åtgärder som finns i 11 kap. fängelselagen (2010:610) (se 4 kap. 2 § lagen om verkställighet av säkerhetsförvaring).

Det görs också en språklig ändring i paragrafen.